

Selcable

Utöver spekulation och produktionsstörningar visar globala priser för stål och metaller en klart negativ trend. Ser vi från efterfrågesidan vad gäller råvaror och metaller, det vill säga främst användare i industrin och byggsektorn, har produktionstillväxten i dessa branscher tappat tempo. Merparten av industri- och byggproduktion sker i de fyra stora eller Kina, USA, EU och Japan. 70 procent av global industriproduktion produceras i dessa fyra länder/regioner och 64 procent av världens byggproduktion.

Fram till dagsläget har industri och byggsektor påverkats av leveransstörningar efter corona samtidigt som Rysslands krigsföring inledningsvis påverkade världsmarknadspriser på många råvaror. Indikatorer över leveransstörningar har avtagit de senaste tre till fyra kvartalen

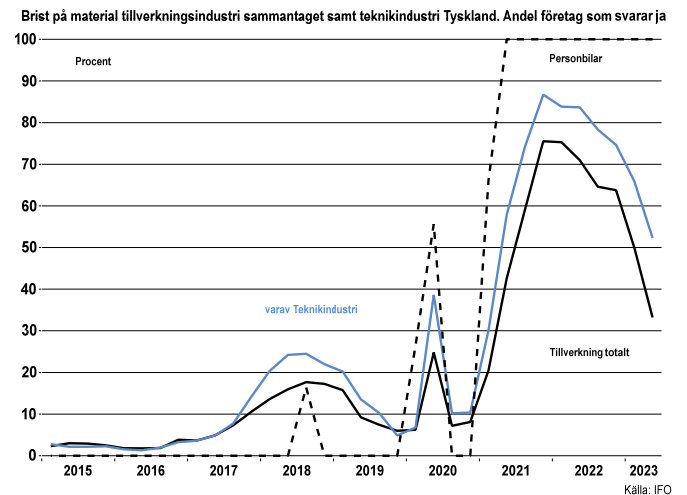
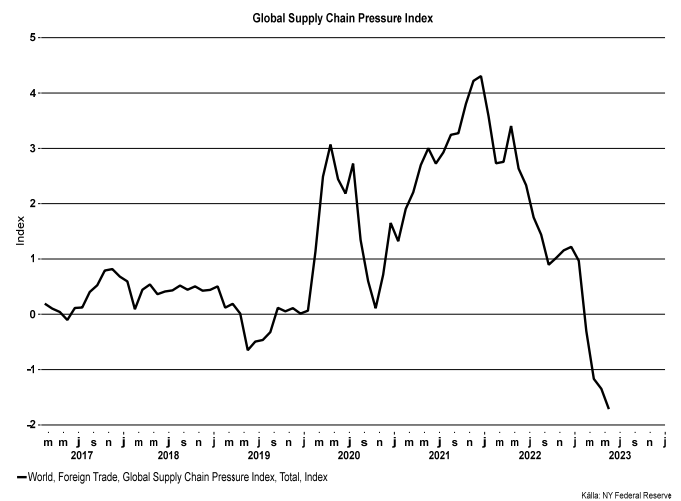
- Räntor och disinflation påverkar utvecklingen
- Hushållens ekonomi är ansträngd med minskade realinkomster
- Räntekänsliga branscher och produkter påverkas mest
- En hel del av de prisbubblor och störningar i globala leveranskedjor har klingat av
- Begränsad tillväxt för global BNP och global industriproduktion har bidragit till minskade råvarupriser. Då en eventuell återhämtning 2024 blir modest hålls råvarupriser tillbaka
- Omställning i energi- och transportsektorn bidrar dock till att en del råvarupriser inte kommer gå tillbaka till "pre-corona" nivåer
- Sveriges industri och energisektor har klart positiva investeringsplaner för 2023

Leveransstörningar

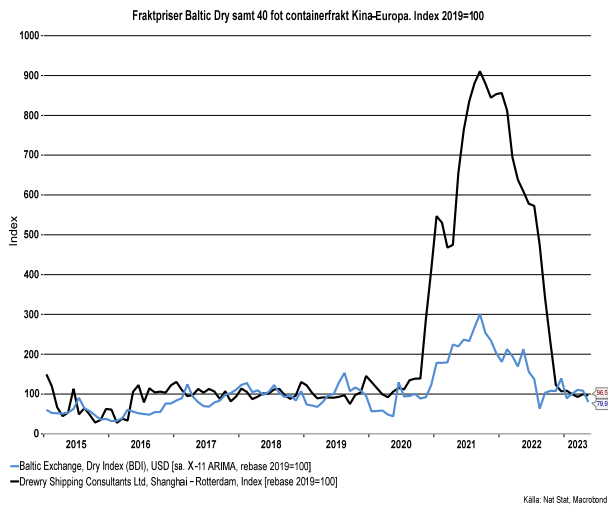
Data från amerikanska centralbankens regionkontor NY över Global Supply Chain Pressure index har minskat i hög grad och ligger för närvarande klart under

medelvärdet. En topp nåddes under första halvåret 2022 i samband med Rysslands invasion av Ukraina och nedstängningar ibland annat Shanghai och Peking. Metoden som NY-Fed använder är främst från globala data från inköpschefernas index.

Övriga data för industrin, men med en annan metod, genomförs av tyska IFO-institutet. För Tyskland visas också lite bättre fungerande leverantörskedjor. Men störningar är inte helt avskrivna från dagordningen, särskilt inte för Tysklands personbilsindustri.

En ytterligare indikation på bättre flöde av råvaror och komponenter samt störningar i övrigt är att fraktpriser minskat i hög grad och är generellt nere på de nivåer vi såg under 2018-2019.

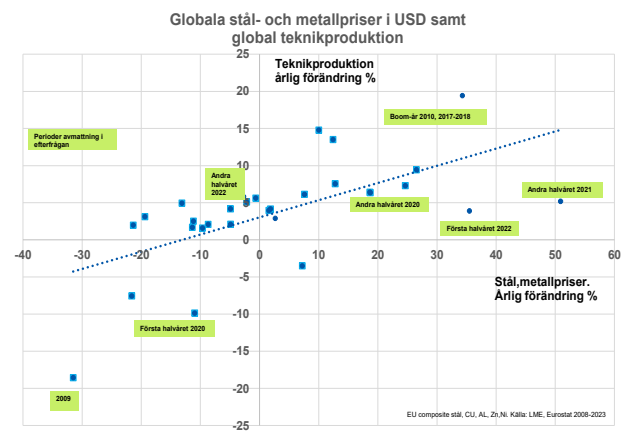
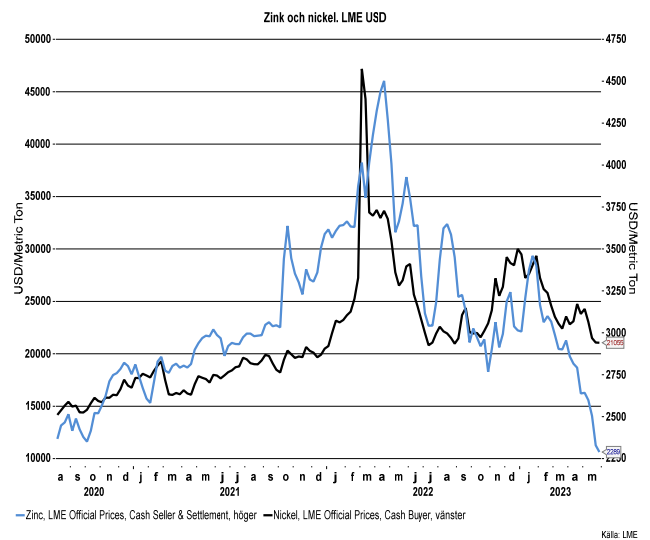
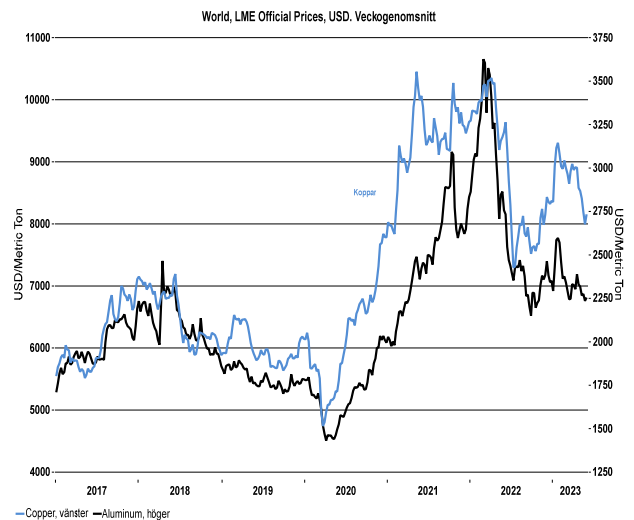
Sammantaget visar ändå data att tidigare störningar har avtagit och bidrar inte längre i samma utsträckning som tidigare till stigande råvarupriser.

Råvarumarknader

Råvarupriser generellt har minskat relativt dramatiskt sedan prischocken under mars-22. Samtidigt har exempelvis koppar, aluminium och nickel ännu inte riktigt kommit tillbaka till de nivå vi såg under 2018-2019. Zinkpriset har dock minskat till relativt låga nivå som följd av låg efterfrågan men också överutbud, bland annat i Kina.

Sett från efterfrågan på råvaror och metaller finns ett klart negativt samband mellan tillväxten i global teknikproduktion samt LME-index och globala stålpriser. När tillväxten i global teknikindustri (som slukar merparten av stål och metaller) är hög noteras en mycket hög prisökning på råvaror och vice versa. Det finns också en "break-even" tillväxt för teknikproduktion globalt. När den understiger omkring 4 procent i årstakt tenderar globala metallpriser att minska i årstakt.

Just nu ligger tillväxten i global teknikproduktion något lägre än 4 procent och vi noterar minskade metallpriser i årstakt.

Investeringsplaner, energi och industrisektorn Sverige

Med relativt god intjäningsförmåga och omställning vad gäller energisystem samt speciella omfattande och långsiktiga industrisatsningar är investeringsplanerna i Sveriges industri för 2023 klart

optimistiska. Detta syns inte minst i gruvnäringen och inom motorfordonsindustrin. Även energisektorn har mycket positiva planer för år 2023.

Data är i löpande miljarder kronor, men även om vi rensar för förväntade prisökningar i år på investeringsvaror blir det en volymökning.

Miljarder per år.

Investeringar i byggnader, maskiner och utrustning. Sverige	2021	2022	2023
Gruvor	1,2	1,5	12,3
Tillverkningsindustri exkl motorfordon	50,5	53,7	61,6
Motorfordon	10,5	15,3	25,2
El-,gas-,värmeverk	40,9	34,3	50,8

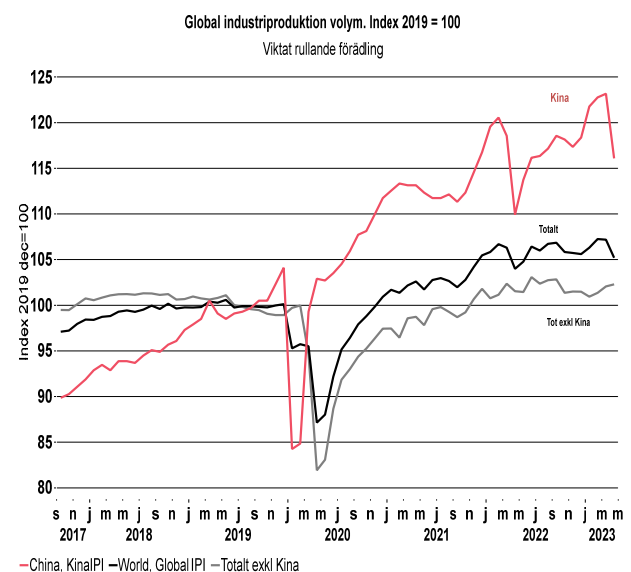
Industriproduktionen

Tillväxttakten för global tillverkningsindustri har avtagit efter det omedelbara uppsvinget efter corona andra halvåret år 2020. I april i år var produktionsnivån 1,2 procent högre än i april 2022.

Leveransstörningar och att corona inte varit helt avskrivet från dagordningen i främst Kina, Japan och Korea har inneburit att produktionsnivån varit påfallande volatil sedan mitten av 2021. Samtidigt noteras att tillväxten inte blivit tillräckligt stark i Kina under första tertialet år 2023 och produktionsnivån minskade i april i år vilket påverkade global industri sammantaget. Exkluderas Kina från global industri noteras en medioker volymtillväxt som även här varit relativt volatil sedan början av år 2021.

Teknikföretagens bedömning är att tillväxten i global industriproduktion inskränker sig till att öka med 1,5 procent i år, efter en ökning med 3,1 procent 2022 och 7,8 procent under 2021. En klar tillväxt i år under långsiktigt medelvärde har bidragit till att hålla efterfrågan på råvaror på en begränsad nivå samt en förklaring till att råvarupriser också fallit tillbaka. Nästa år räknar Teknikförtegen med en global tillväxt i industriproduktion på 2,5

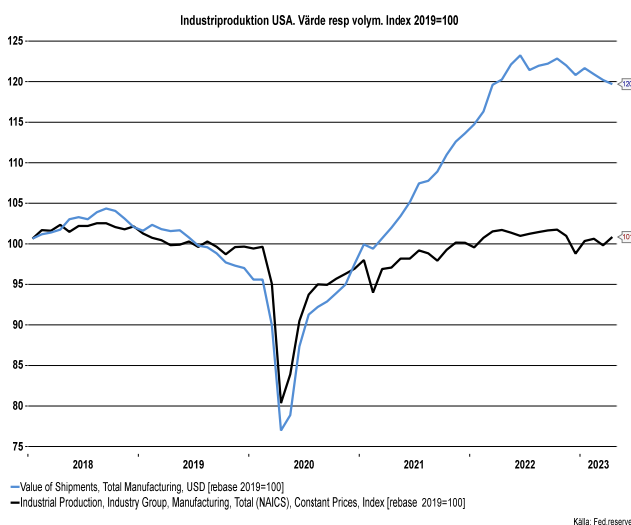
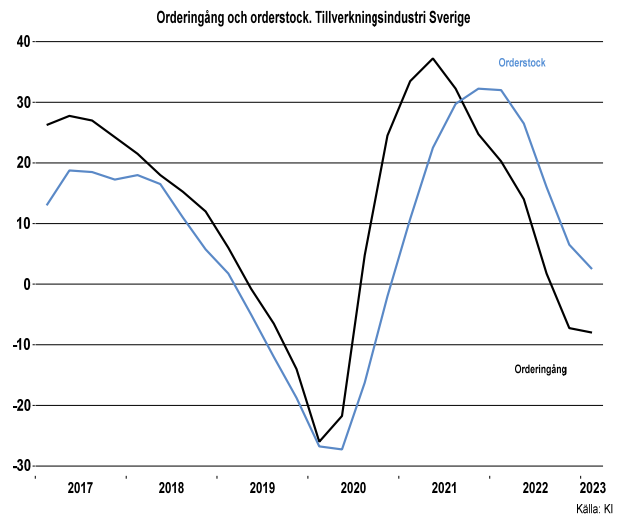
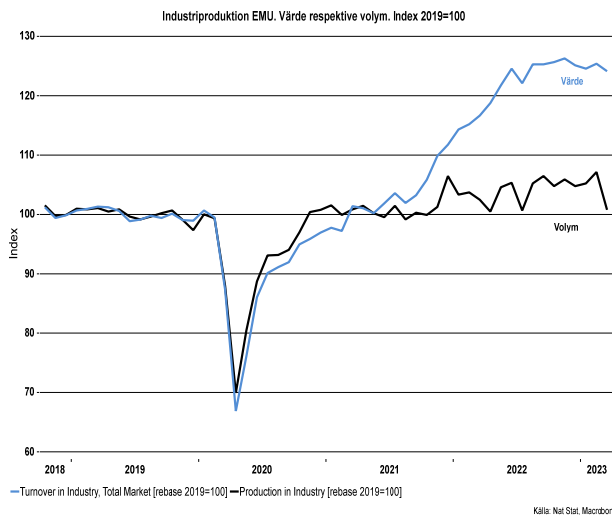
procent 2024 i takt med att global ekonomisk tillväxt tilltar, inflationen faller tillbaka och då räntehöjningar i någon mån kan följas av räntesänkningar.

Källa: Nat Stat, bearbetn Teknikföretagen

Trots den begränsade volymtillväxten har industriföretag i stort sett var vi än vänder blicken varit full av optimism. En hel del av denna optimism kan tillskrivas en omfattande ökning i produktionsvärde/försäljningsvärde som visat en mycket starkt tillväxt som följd av ökade priser.

Bakom denna höga värdetillväxt ligger naturligtvis ökade kostnader för insatsvaror som pressat vinstmarginaler. Ser vi till vinstmarginaler saknas dessvärre officiella data, men enligt kvartalsrapporter från börsföretag har det inte varit någon vinstexplosion eller stärkta vinstmarginaler generellt undantaget enskilda företag.

Byggsektorn

Från Sveriges industri levereras en hel del produkter till byggsektorn både till Sverige och exportmarknader. Exempel på branscher som kan sägas vara beroende av byggsektorn rör allt ifrån cement, trävaror, fästelement, tak, fönster, dörrar, balkong, VVS till elprodukter och allt däremellan. Därtill kommer också industrins investeringsvaror som används i byggsektorn samt när fastigheter väl är på plats också allt ifrån tapeter och möbler till vitvaror.

En global uppgång i räntor och kostnader för byggmaterial har inte direkt bidragit till lysande ekonomiska indikatorer för byggsektorn. Detta är en utveckling som pågått sedan inledningen av förra året och data för första kvartalet i år visar att den negativa trenden inte har vänt.

Antal bygglov för bostäder i Sverige började minska under första kvartalet förra året och fortsatte ner under resten av året. Siffror för första kvartalet i år visade på en fortsatt rejäl minskning eller till 8 500 jämfört med 17 200 motsvarande kvartal förra året, kalender- och säsongjusterat. Bygglov för övriga byggnader har visserligen också börjat minska något sedan toppen 2021, men här är tillbakagången ännu så länge begränsad.

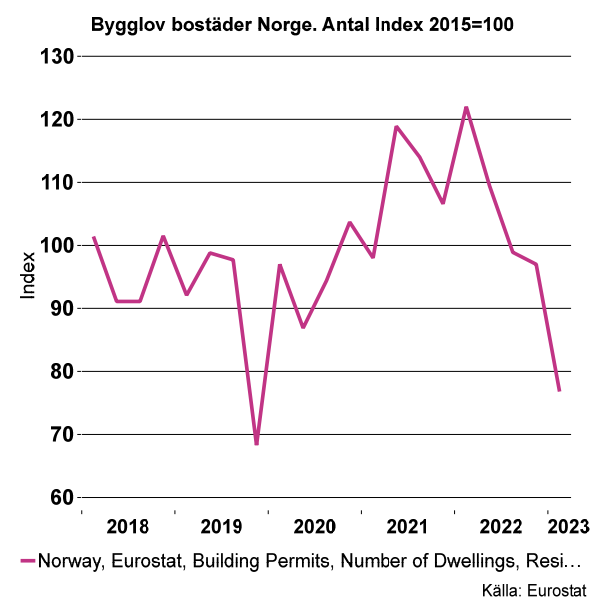
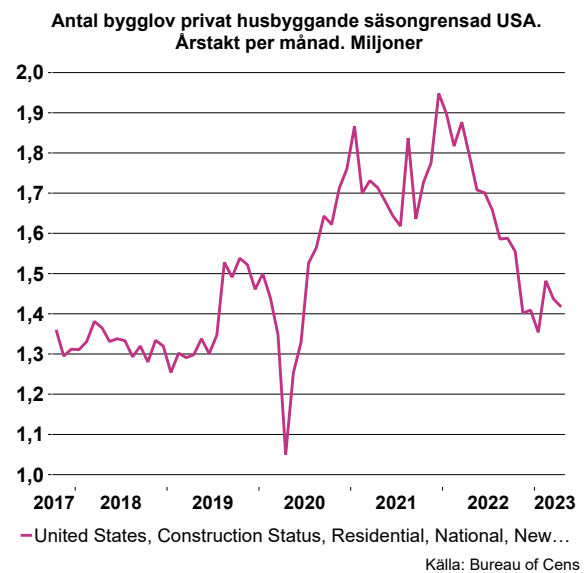
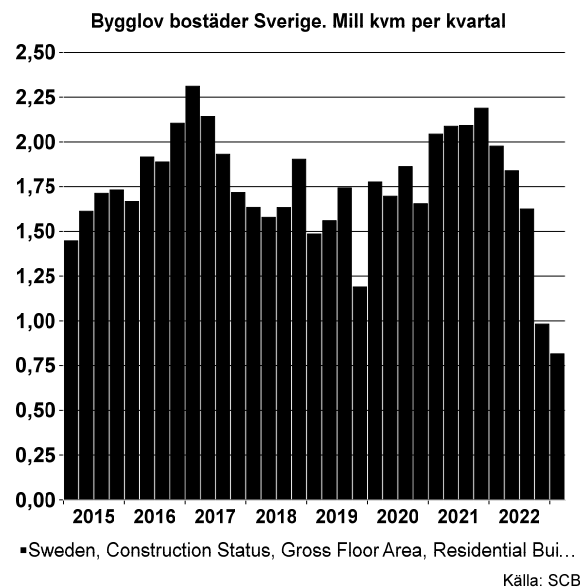
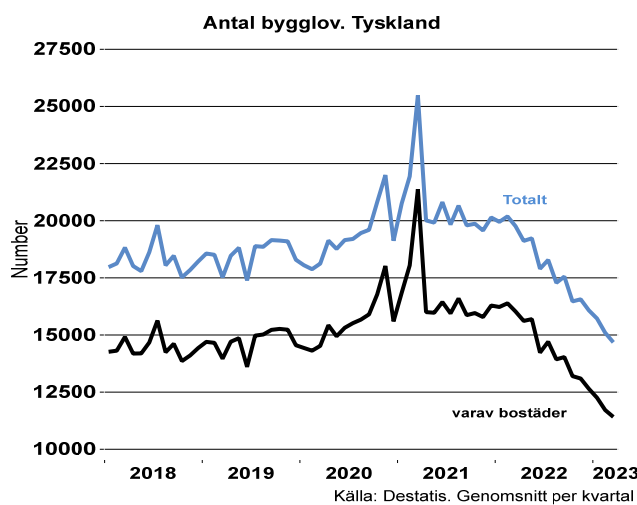
Minskat antal bygglov är inget unikt för Sverige och vi ser alltså ett likartat förlopp i många andra länder. Byggindikatorer från viktiga marknader som Tyskland, Norge

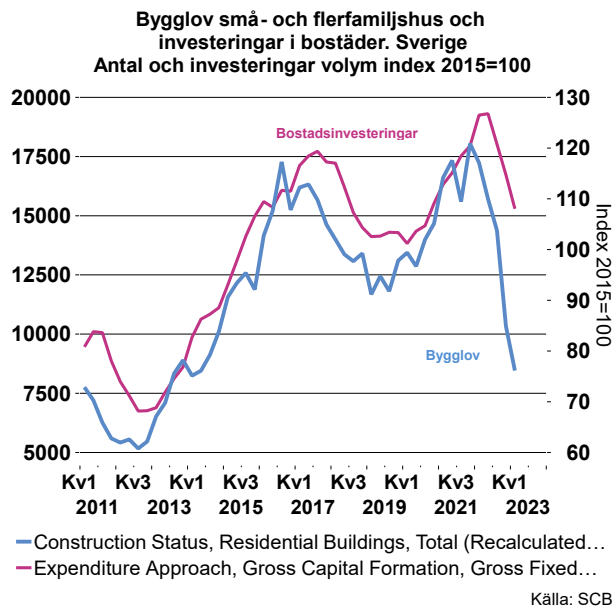
Trots att orderingången för industrin börjat att minska ligger index över storleken på orderstocken fortsatt högre än normalt såväl för industrin i Sverige och EMU. Men då stocken inte fylls på lever industrin för närvarande på gamla meriter. Att orderstockarna tidigare har svällt har inte bara sin förklaring i att affärsläget varit bra, utan också att leveransstörningar ännu inte är avskrivet vilket påpekats ovan.

och USA visar en nära nog samstämmig utveckling.

Data för bygglov är en ledande indikator för byggstarter och investeringar i byggnader och bostäder. Under första kvartalet minskade Sveriges investeringar i bostäder med hela 14,6 procent i volym jämfört med första kvartalet 2022. Även om byggsektorn har en orderstock att beta av visar data ett fall i bostadsinvesteringar i Sverige med efterföljande negativa effekter på industriföretag som levererar byggprodukter av olika slag. Detta kommer att fortsätta under hela år 2023.

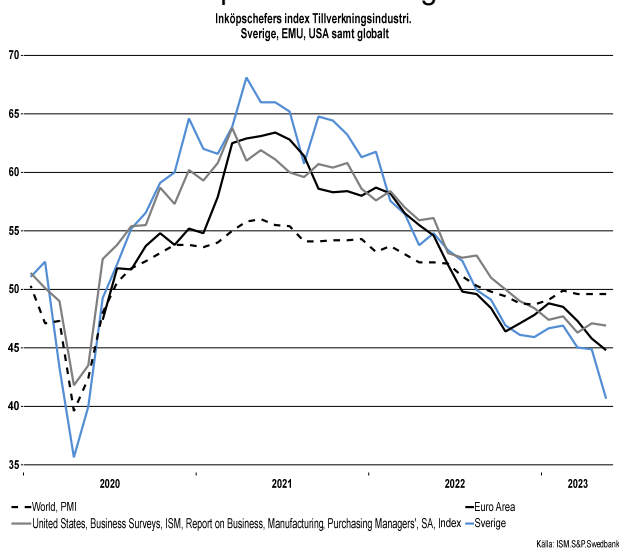
Nedgången för annat byggande än bostäder förväntas inte bli lika djup i Sverige i år och underhåll och reparationer pågår ständigt. Det räcker ändå inte riktigt till. När prisuppgången på byggmaterial avtar och räntenivån börjar krypa tillbaka infinner sig erfarenhetsmässigt lite bättre byggaktivitet men där är vi ännu inte.

PMI och indikatorer

Även om sambandet mellan den så kallade kvalitativa konjunkturindikatorn "inköpschefernas index" eller PMI och faktiskt kvantitativa data inte är glasklart är PMI-data ändå en indikator på affärsläget för industrin. Sedan mitten av 2021 har PMI minskat trendmässigt för att med början av andra halvåret förra året hamna under index 50 (brytpunkten) i USA, EMU och Sverige. Under april och maj 2023 har index i dessa länder försämrats ytterligare något. Globalt index har stabiliserats de senaste månaderna marginellt under index 50 där utfallet för länder i Asien inte varit lika negativt som för EMU och USA. Denna indikator är ändå ett tecken på att affärsläget under de första månaderna 2023 inte är lika positivt som tidigare.

Räntor och inflation och hushållens ekonomi i Sverige

Inflationstakten har avtagit. Här är det viktigt att skilja mellan prisnivån och förändring i denna eller inflationstakten. Senaste inflationsdata för Sverige från maj-23 visar på en fortsatt avtagande inflationstakt. Nuvarande index möter motsvarande index föregående år vilket innebär matematiskt att tidigare nivåer faller ut ur statistiken.

Riksbanken kan dock inte rent matematiskt vara nöjd förrän KPI-F genomsnittligt sett ligger och varierar på en månadsförändring på knappt 0,2 procent vilket innebär att inflationstakten ligger på Riksbankens inflationsmål. För att vara konkret 0,17 procent upphöjt till 12 (1,0017¹²). Det är inte omöjligt att det kommer ytterligare en räntehöjning från Riksbanken.

Industrins insatsvarupriser har inte rört sig nämnvärt sedan sommaren förra året utan ligger i stort sett kvar på samma nivå nu i början av 2023. Efter en omfattande ökning av dessa insatsvarupriser (främst stål, metaller, plaster, baskemikalier, teknikkomponenter) 2022 kommer prisökningstakten på dessa gå mot noll i sommar. Vi räknar med att prisutvecklingen visar minustakt under andra halvåret i år.

Hushållens ekonomi i Sverige har påverkats klart negativt i reala termer eller när vi räknar bort inflationen från den nominella "ta hem inkomsten varje månad". Samtidig ökar också räntebördan då den finansiella skuldsättning som andel av disponibel inkomst är mycket hög i ett internationellt perspektiv. Enligt hushållens konsumtionsindikator räknar dock något fler hushåll på lite bättre ekonomi det kommande året, även om indikatorn är fortsatt negativ. Bakom denna bedömning ligger en ganska bra bedömning om förväntad löneutveckling då kollektivavtalen för privat sektor i stort sett är klar, samtidigt som hushållen räknar med fallande inflationstakt.

